

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Liina Vahtras
Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 30.09.2026 nr 2-2/3375-1

Meie 07.10.2026 nr 2.3-4/26/3906-2

Arvamus eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks tervise- ja tööministri ning sotsiaalministri määruste muutmise määruse eelnõu.

Andmekaitse Inspeksioonil puuduvad tähelepanekud esitatud eelnõu osas. Eelnõu muudatustega vähendatakse andmekogus töödeldavate isikuandmete hulka, mis toetab IKÜM artikli 5 lõike 1 punktis c sätestatud võimalikult väheste andmete töötlemise põhimõtte järgimist.

Samas peame vajalikuks veel kord juhtida tähelepanu puudustele, mida oleme käsitlenud ka 29.12.2025 arvamus nr [2.3-5/25/4040-2](#) ja 05.05.2026 arvamus nr [2.2.-1/26/32-2](#).

1. Töotervishoiu ja tööohutuse seaduse (TTOS) § 24¹ lõikes 1 on sätestatud andmekogu eesmärk, milleks on edendada tööohutust ja palkade läbipaistvust, võimaldades Tööinspeksioonil töödelda töotervishoiu ja tööohutusega seotud andmeid ettevõtete töökeskkonna hindamiseks, ennetus- ja järelevalvetegevuse kavandamiseks ja elluviimiseks ning töövaidluste ja lepituste menetlemiseks, samuti võimaldades tööandjatel ja töötajatel oma õigusi kasutada ja kohustusi täita. Samas ei hõlma nimetatud eesmärk piisavalt selgelt kõiki põhimääruse § 1 lõigetes 3 ja 4 nimetatud kasutusotstarbeid. Põhimääruse kohaselt kasutatakse andmeid muu hulgas statistika ja analüüsides tegemiseks, rakenduspraktika kujundamiseks, töövahendusteenust osutavate ettevõtjate järelevalveks ning ametkondadevaheliseks koostööks. Leiame, et kõigi nende kasutusotstarvete seos seaduses sätestatud eesmärgiga ei ole üheselt tuvastatav. Määrusega ei saa aga laiendada seaduses kindlaks määratud töötlemise eesmärki ega luua iseseisvat alust uuteks töötlemistoiminguteks. Sellele probleemile juhtis Andmekaitse Inspeksioon tähelepanu ka 29.12.2025 arvamus.

Palume TTOS järgmisel muutmisel vaadata üle andmekogu eesmärk ning viia põhimääruses sätestatud kasutusotstarbed TTOS § 24¹ lõikega 1 kooskõlla või täiendada seadust selliselt, et sellest nähtuks selgelt kõik ülesanded, mille täitmiseks andmekogu andmeid kasutatakse. Eelkõige tuleb seaduse tasandil otsustada, kas ja millises ulatuses võib andmeid kasutada statistika, analüüsides tegemiseks ning rakenduspraktika kujundamiseks.

2. TTOS § 24¹ lõikes 3 sätestatud üldised andmeliigid ei kajasta piisavalt täpselt andmekogus tegelikult töödeldavate isikuandmete kategooriaid. Põhimääruse kohaselt töödeldakse andmekogus muu hulgas terviseandmeid ja diagnoosikoode, vigastuste andmeid, alaealiste ja nende seaduslike esindajate andmeid, surmaandmeid, eestkoste ja hooldusõiguse andmeid, töövõimetuse andmeid, kaebuste ja vihjete sisu, sideandmeid, töösuhte andmeid ning ulatuslikke menetlusandmeid. Isikuandmetele viitab aga ainult TTOS § 24¹ lõike 3 punkt 1, mille kohaselt kogutakse andmekogusse füüsilise isiku üldandmeid. Selline määratlus ei kirjelda piisavalt selgelt ega hõlma üheselt kõiki andmekogus töödeldavaid isikuandmete kategooriaid, eelkõige terviseandmeid, diagnoosikoode, surmaandmeid ja muid spetsiifilisi või tundlikke andmeid. Samas on Justiits- ja

Digiministeeriumi juhises¹ (JDM juhised) selgitatud, et isiku üldandmed on kinnine loetelu, kuhu alla kuuluvad üksnes nimi, isikukood, sugu, kodakondsus, kontakt sh aadress, emakeel, aga mitte diagnoos, surmaandmed ega muud terviseandmed. Andmekaitse Inspeksioon juhtis andmekategooriate ebapiisavale määratletusele tähelepanu ka 05.05.2026 arvamuses.

Samuti ei ole põhimääruses andmekoosseis läbivalt piisavalt täpselt määratud. Mitmes sättes kasutatakse selliseid üldisi tähistusi nagu tööandja andmed, töötamise andmed ning sõidukite ja sõidumeeriku kaardi valdaja andmed. Sellisest sõnastusest ei nähtu ammendavalt, milliseid konkreetseid isikuandmeid tegelikult töödeldakse. Samas nii JDM juhised kui ka Andmekaitse Inspeksiooni andmekogude juhend² näevad ette, et põhimäärus peab sisaldama ammendavat loetelu andmekogusse kogutavatest andmetest. Näiteks isiku üldandmed või isiku kohta käivad andmed ei ole piisavalt ammendavad, kuna pole võimalik aru saada, milline on täpne andmekoosseis.

Palume täiendada esimesel võimalusel TTOS § 24¹ lõiget 3 selliselt, et seadusest nähtuksid kõik andmekogus tegelikult töödeldavad isikuandmete kategooriad. Põhimääruses aga esitada andmekogusse kantavate andmete ammendav koosseis ning asendada ebaselged üldnimetused konkreetsete andmeväljade või selgelt piiritletud andmerühmadega.

3. Ühtlasi juhime tähelepanu TTOS § 24¹ lõike 5 punktile 4, mis annab volituse sätestada põhimääruses andmete säilitamise täpsem kord, kuid ei anna sõnaselget volitust kehtestada põhimääruses iseseisvaid säilitustähtaegu nendele andmekategooriatele, mille säilitamise ajalisi piire seadus ei määra. Andmete säilitamise kord hõlmab eelkõige säilitamise korraldust, sh arhiveerimist, kustutamist ja hävitamist. Säilitustähtaeg aga määrab seevastu isikuandmete töötlemise ajalise ulatuse ja seega põhiõiguste riive kestuse ega ole üksnes andmekogu pidamise korralduslik küsimus.

Palume täiendada TTOS § 24¹ lõike 5 punkti 4 selliselt, et sellest tuleneks sõnaselgelt õigus määrata põhimääruses seadusega kehtestatud maksimaalsete tähtaegade piires täpsed säilitustähtajad.

4. Täiendavalt juhime tähelepanu TTOS § 24¹ lõike 5 punktile 3, mille kohaselt tuleb põhimääruses sätestada ka andmete juurdepääsu ja andmete väljastamise kord. Kuna tegemist on kohustava volitusnormiga ja mitte soovitusliku normiga, siis ei saa sellest kõrvale kalduda. See aga tähendab, et põhimääruses peab olema piisava selgusega reguleeritud nende toimingute tegemise kord.

Põhimääruse § 19 nimetab küll andmete juurdepääsu õigusega isikud, kuid ei määra piisavalt täpselt juurdepääsu ulatust, juurdepääsuõiguse andmise ja lõpetamise korda ega juurdepääsuõiguste regulaarset kontrollimist. Samuti tuleb põhimääruses selgelt eristada andmekogu kasutajatele juurdepääsuõiguse andmist ja andmete väljastamist teistele isikutele või asutustele.

Palume täiendada põhimäärust juurdepääsu andmise ja andmete väljastamise tervikliku korraga, määra vähemalt juurdepääsuõiguse taotlemise, andmise, muutmise, kontrollimise ja lõpetamise kord, pädev otsustaja ning andmete juurdepääsu võimaldamise või andmete väljastamise viisid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Virve Lans
valdkonnajuht
peadirektori ülesannetes

Terje Enula
Terje.Enula@aki.ee
627 4144

¹ [Andmekaitseõiguse ja avaliku teabe juhised eelnõu koostajale](#)

² [Andmekogude juhend](#)